

O MONOGRAFIE PROMIȚĂTOARE A UNEI TINERE CERCETĂTOARE

Sergiu COGUT

Institutul de Filologie Română „Bogdan Petriceicu-Hasdeu”

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1330-0833>

La 8 februarie anul curent a avut loc un eveniment semnificativ în viața culturală din Republica Moldova ce a fost organizat de Institutul de Filologie Română „B. P.-Hasdeu” în colaborare cu Biblioteca Municipală „B. P.-Hasdeu” și anume lansarea monografiei *Vladimir Beșleagă sau anevoioasa cale a cunoașterii de sine*, scrisă de tânăra cercetătoare de la institut, doctorul în filologie, Nadejda Ivanov. Aceasta a fost moderată de criticul literar Maria Pilchin care a menționat că este un eveniment în parteneriat, mulțumind Institutului de Filologie Română „B. P.-Hasdeu” și tuturor celor prezenți, apoi a oferit cuvântul doamnei Mariana Hârjevschi, doctor, director general al Bibliotecii Municipale „B. P.-Hasdeu” care a precizat că aștepta acest eveniment și dorea ca volumul respectiv să-și ocupe locul pe rafturile bibliotecii și a menționat că realizarea s-a datorat talentatei și laborioasei cercetătoare Nadejda Ivanov, care a reușit să depună între copertile acestei cărți o muncă de multe zile și de nopți nedormite, iar cel mai important e că a dezvoltat o cercetare în profunzime a operelor lui Vl. Beșleagă. Apoi i-a felicitat atât pe autoare, care are în palmaresul lucrărilor de cercetare și acest studiu cât și pe scriitor, mulțumind și Institutului de Filologie „B. P.-Hasdeu” pentru această frumoasă colaborare și celor prezenți că au dat dovadă de curaj pentru că astăzi evenimentele devin cumva mai înfricoșătoare din cauza pandemiei, după care a menționat că această carte cu siguranță va avea priză la tinerii studioși, la tinerii cercetători și va avea, în limbaj bibioteconomic, un circuit intens. La rândul ei, Maria Pilchin a precizat că această monografie scrisă de Nadejda Ivanov e rezultatul unor cercetări și e vorba de un proiect în cadrul Institutului de Filologie, invitând-o să ia cuvântul pe doamna doctor habilitat,

directorul Institutului de Filologie Română, Nina Corcinschi care a început prin a-i adresa Nadejdei Ivanov calde, cordiale și sincere felicitări, remarcând că este și evenimentul institutului și că e foarte mândră de Nadejda, precizând că autoarea e o tânără cercetătoare de la Institutul de Filologie Română „B. P.-Hasdeu”, este parte din nucleul de aur al tinerilor filologi de la noi de la institut și că e plină de admirație față de dedicația, pasiunea și plăcerea cu care lucrează Nadejda și soțul ei, Constantin Ivanov. Apoi a menționat că această carte face parte dintr-un proiect al institutului și că Nadejda este printre puținii cercetători dedicați care fac totul cu pasiune, cu vocație, care cred în ceea ce fac, cred în literatură, în exegeza literară și acest lucru e îmbucurător, adăugând și că autoarea a făcut un doctorat, a scris o teză de doctorat despre proza lui Mircea Eliade, coordonată de domnul profesor Andrei Țurcanu și în scrisul Nadejdei Ivanov se vede această școlire, această evoluție de la text la text. Cercetând proza lui M. Eliade cu un instrumentar exegetic foarte potrivit pentru acest tip de proză, cu o grilă psihanalitică, arhetipală, mitologică, Nadejda a înțeles foarte bine acest aparat conceptual și era inevitabil ca la un moment dat să-l utilizeze și pe corpul literaturii noastre, în special pe textele lui Vl. Beșleagă ce nu pot fi citite în afara acestei grile, întrucât au personaje dilematice, schizoidale, aflate într-un impas, într-un blocaj cognitiv din care nu pot ieși fără să-și sondeze adâncurile sinelui, fără să parcurgă labirinturile sinuoase ale interiorității lor, fără să se cutremure de propriile adevăruri. Nadejda a înțeles care e miza coborârii în trecut, cum poți să înțelegi conduita unui adult, acțiunile lui incontrollabile, iraționale, greu de încadrat altfel într-un concept decât coborând spre antecedentele ființei, coborând în copilărie, în zonele foarte adânci ale sinelui și căutând acolo reperele. Mama și casa sunt reperele ființiale în creația lui Vl. Beșleagă, sunt aduceri într-o albie a normalității și a înțelegerii de sine, sunt un arhipelag al ființei. În încheiere, Nina Corcinschi a menționat că această carte se citește foarte ușor, deși este un studiu foarte riguros ce abundă în nume, în citate, referințe culturale, dar este coerent, e scris de o mână matură, de un specialist cu vocație și ne ajută, mai cu seamă pe studenți, pe filologi, să-l înțelegem mai nuanțat, mai subtil pe scriitor. La rândul-i, moderatoarea Maria Pilchin a remarcat că e un semn foarte bun dacă institutul mizează pe tinerii cercetători, înseamnă că cercetarea are viitor și asta îi dă încredere în ceea ce înseamnă ziua de mâine a literaturii noastre, oferindu-i cuvântul domnului acad. Mihai Cimpoi. Reputatul critic a menționat că Nadejda Ivanov a reușit să pătrundă în acest univers complex, labirintic, fiindcă Vl. Beșleagă este un bun povestitor în formulă tradițională.

Apoi, citând unul din aforismele lui Lucian Blaga care spunea că atunci când un cercetător tânăr se apucă de un autor important, trebuie să obțină un certificat de reușită, a precizat că Dumnealui consideră că putem să-i dăm acest certificat Nadejdei Ivanov care îl merită fiindcă a scris serios, cu empatie, vibrând la mesajul ce se ascunde sub rândurile inspirate ale maestrului Vl. Beșleagă care e o personalitate literară și o personalitate intelectuală. Totodată a remarcat că a fost martorul scrierii *Zborului frânt*, pe care îl analizează foarte bine Nadejda Ivanov care știe bine naratologia de azi, ea are un instrumentar critic foarte proaspăt, modern, menționând despre scriitor că este un mare miracol acest Vl. Beșleagă care, transnistrean, e un reprezentant al întregului spațiu cultural românesc și un slujitor fidel și talentat al limbii române. Următorul vorbitor a fost domnul dr. hab., istoric și critic literar Alexandru Burlacu. Acesta a remarcat că se lansează o carte extraordinar de interesantă, o carte nouă și că în persoana Nadejdei Ivanov avem un critic care știe că în critică întâi și-ntâi contează un nou punct de vedere și că ea este un critic cu metodă, totodată precizând că ceea ce face Nadejda e că a pornit să sondeze romanele cu instrumentele necesare și că e de părere că anume psihocritica sau metoda lui C. G. Jung ce insistă pe arhetip, pe inconștientul colectiv i-a permis să pună în lumină lucruri extraordinar de interesante legate de un scriitor de la marginea românismului. Apoi a accentuat că romanele lui Vl. Beșleagă sunt, de fapt, poeme și că maestrul Vl. Beșleagă a făcut foarte multe lucruri intuitive în cele două romane, adăugând totodată că Nadejda are caracter și că ceea ce lipsește criticii noastre e anume caracterul.

Apoi a luat cuvântul doamna profesoară Maria Abramciuc, doctor în filologie, care, felicitând-o pe autoare, a punctat că grație perseverenței și dragostei pentru tot ce face a apărut volumul de față. A menționat că cercetătoarea își propune să inventarieze semnificațiile celor două romane celebre ale scriitorului și își mai propune să valorifice *Jurnalul de vise*, nepublicat, al prozatorului. A mai precizat că în studiul său, Nadejda Ivanov aplică o lectură psiho-arhetipală cu ecouri din simbologia literară, perspectivă ce o avantajează pe autoare în descifrarea enigmei ontologice a romanelor și în relevarea eului labirintic al protagoniștilor.

Olesea Gîrlea, cercetătoare la Institutul de Filologie și directorul Centru-
lui de Literatură și Folclor, a fost următoarea căreia i s-a oferit cuvântul. Ea a
făcut referire la conceptele teoretice cu care operează în acest studiu Nadejda
Ivanov, și anume, *arhetipul* (în accepție jungiană), *visul*, *casa*, *bătrânul înțelept*,

umbra, mama, tatăl, sinele, frații gemeni; conceptele arhetip de *apă și casă* (în accepție bachelardiană) care i-au permis autoarei să facă cercetări temerare prin aplicarea unei grile de lectură arhetipală mit- și psihanalitică pe baza operei lui Vladimir Beșleagă.

În încheierea evenimentului au luat cuvântul tânăra autoare Nadejda Ivanov și Vl. Beșleagă. Cercetătoarea a ținut să mulțumească pentru prezență, a precizat că mai mare bucurie nu trebuie unei cărți decât să fie citită. Scriitorul a adus mulțumiri gazdei ce i-a primit pe toți cu plăcere și Institutului de Filologie care a proiectat această investigație a operei sale, menționând sub auspiciile căreia instanțe a apărut cartea autoarei, că e vorba de proiectul *Contexte socio-culturale autohtone și interconexiuni europene în creația populară și literatura cultă din secolul al XIX-lea până în prezent* ce conține demersul nostru european, după cum arta și spiritualitatea noastră se încadrează în marea cultură europeană care este o cultură universală.